

АНТОНОВ Олег Костянтинович (25. 01 (07. 02).1906, с. Тройця, нині смт Троїцьке Моск. обл., РФ — 04. 04. 1984, Київ) — авіаконструктор. Доктор технічних наук (1960), академік АН УРСР (1967), академік АН СРСР (1981). Герой Соц. Праці (1966). Заслужений діяч науки УРСР (1976). Сталінська премія (1952 — за створення літака Ан-2), Ленін. премії (1962 — за створення літака Ан-12 та 1974 — за створення літака Ан-22), Державна премія УРСР (1976 — за створення літака Ан-24), Премія ім. М. Янгеля АН УРСР (1984). Медаль ім. О. Туполєва (1984). Закін. Саратов. труд. школу (1922) та Ленінгр. політех. інститут (1930). В авіації почав працювати з 17-ти років. У Саратові збудував два перші планери влас. конструкції — «Голуб» (1924, відзнач. грамотою за оригінальність на другому Всесоюз. зльоті планеристів у Криму) і «ОКА-2» (1926). 1930 А. направлено в Москву для організації ЦКБ зі створення планерів. Від 1933 — гол. конструктор планер. заводу в м. Тушино (РФ). 1940 в Ленінграді, за наказом гол. конструктора А. Яковлева, під керівництвом А. розроблено літак «Аист». Його серійне виробництво здійснювалось на заводі у Каунасі (Литва), куди і переїхав А. 1941 повертається до Москви. Під час 2-ї світової війни створив багатомісні десантні планери А-7, РФ-8 (для перевезення вантажів і особового складу), А-40 (для перевезення 6-тонного танка). У 1943–45 працював заст. дир. і гол. конструктора А. Яковлева на заводі № 115 над створенням та удосконаленням винищувачів «Як». 31 травня 1946 у Новосибірську А. організував нове КБ, де працював над розробленням с.-г. літака СГ-1 (Ан-2). 31 серпня 1947 конструювання літака закінчено. За сумісн. очолював Сибір. НДІ авіації (1948–50). 1952 КБ переведено до Києва, де й були створ. найвідоміші літаки конструкції А.

Від 1952 — гол., від 1962 — ген. конструктор, кер. КБ літакобудування у Києві (нині [АНТК ім. О. К. Антонова](#)), від 1976 — також проф. Харків. авіац. інституту. А. — автор наук. робіт з питань планеризму, літакобудування, економіки. Під його керівництвом створено бл. 40 конструкцій планерів, 15 типів транспорт. і пасажир. літаків і бл. 100 їх модифікацій різного призначення, зокрема поршн. літаки Ан-2, а також Ан-8, Ан-10, Ан-12, Ан-14, Ан-22, Ан-26, Ан-28, Ан-30, реактив. Ан-72, важкий транспорт. Ан-124 «Руслан» (див. [«Ан»](#)), суцільнометал. спорт. планери А-11, А-12, А-15. На поч. 70-х рр. А. спрямував колектив на розробку транспорт. літаків із двоконтурними турбореактив. двигунами. Перший із них — Ан-72, створений для експлуатації на аеродромах з обмеженою довжиною смуги, а його модифікація — Ан-74 — для р-нів Крайньої Півночі. Наприкінці 70-х рр. А. організував розробку повітр. гвинтовентиляторів нового покоління, а 1981 реалізовано тех. пропозицію для створення серед. транспорт. літака з гвинтовентилятор. двигунами, названого Ан-70. Остання модель А. — Ан-124 («Руслан»), в який конструктор заклав передові ідеї літакобудування. Створив наук.-тех. школу, серед досягнень якої чимало новітніх розробок у галузі вітчизн. літакобудування. Під керівництвом А. уперше в СРСР застосовано клеєзварювальні конструкції панелей і агрегатів літака.

А. був всебічно обдарованою людиною, писав вірші, картини. 1968 А. підписав відкритий лист до рад. керівництва з протестом проти арештів діячів укр. культури та політ. обмежень її розвитку. Був депутатом ВР СРСР 8–11-го скликань, чл. ЦК КПУ (1971–76, 1981–84). Ім'ям А. названо вулиці в Києві та Саратові, встановлено пам'ятник на тер. АНТК ім. О. К. Антонова і відкрито мемор. кабінет-музей. 1999 діяльність А. відзначена прийняттям його імені до Міжнар. Аерокосміч. Зали Слави Аерокосміч. музею Сан-Дієго (США). 1997 НАНУ заснувала премію ім. А.

Основні праці

Теория полета на планере: Учеб. пособ. для планерных школ. Москва, 1933; Техника и практика планеризма: Учеб. Москва, 1934 (співавтор); Техническое описание и эксплуатация планеров УС-4 и Пс-2. Москва; Ленинград, 1936; На крыльях из дерева и полотна. Москва, 1962; Для всех и для себя. Москва, 1965; Десять раз сначала. Москва, 1969; Техніка, економіка, якість. К., 1971; Десять років спочатку / Пер. з рос. К., 1973; Планеры. Самолеты. К., 1990.

Рекомендована література

1. Морсков О. Олег Антонов и его «семейство» // Байкал. 1970. № 4;
 2. Моисеев В. А. Крылатое имя: [Докум. повесть]. К., 1975;
 3. 70-річчя академіка АН УРСР О. К. Антонова // Вісн. АН УРСР. 1976. № 2;
 4. Олег Константинович Антонов: Указ. лит-ры. К., 1982;
 5. Олег Костянтинович Антонов: [Некролог] // Вісн. АН УРСР. 1984. № 7;
 6. Казаков В. Б. Сотвори себя: [Докум.-худож. повесть]. Саратов, 1986;
 7. Захарченко В. Д. Антонов. Москва, 1996;
 8. Моисеев В. «...Интересно будет знать». К., 1996;
 9. Шаров І. Антонов Олег Костянтинович // 100 видат. імен України. К., 1999.
- П. В. Балабуєв*

Бібліографічний опис:

Антонов Олег Костянтинович / П. В. Балабуєв // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42988>. – Останнє поновлення : 2017.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).